

<https://doi.org/10.5817/RPT2023-2-3>

PŘEHLED AKTUÁLNÍ JUDIKATURY II/2023

ANNA BLECHOVÁ, KRISTÝNA BÓNOVÁ, MARTIN ERLEBACH, ŠIMON
CHVOJKA, ANEŽKA KARPJÁKOVÁ, ANDREJ KRIŠTOFÍK, PAVEL
LOUTOCKÝ, TINA MIZEROVÁ, KRISTÝNA MLČÁKOVÁ, JAKUB
STOJAN, JAKUB VOSTOUPAL

1. PRÁVO DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ A AUTORSKÉ PRÁVO

VÝJIMKA SOUKROMÉ KOPIE A SDĚLOVÁNÍ DÍLA VEŘEJNOSTI V KONTEXTU IPTV SLUŽEB

Soud: Soudní dvůr Evropské unie

Věc: C-426/21

Datum: 13. 7. 2023

Dostupnost: curia.europa.eu

Společnost Ocilion¹ poskytuje svým zákazníkům² službu IPTV, jejímž prostřednictvím vysílá obsah televizních programů ve prospěch koncových uživatelů. Práva spojená s obsahem drží společnost Seven.One a další.^{3,4} Služba má formu *on premises*⁵ nebo cloudového řešení a umožňuje sledovat programy s časovým odstupem díky online videorekordéru. Podnět k záznamu dává uživatel aktivací funkce a zvolením obsahu k zaznamenání. Je vy-

¹ Ocilion IPTV Technologies GmbH.

² Např. provozovatelé sítě nebo zařízení jako hotely, stadiony apod.

³ Seven.One Entertainment Group GmbH a Puls 4 TV GmbH und Co.KG.

⁴ Bod 2 anotovaného rozhodnutí.

⁵ V takovém případě poskytuje provozovatelům sítě hardware i software, který je spravován těmito provozovateli a Ocilion pro ně zajišťuje technickou podporu.

užívána technika deduplikace, která zabraňuje vytváření kopií⁶ obsahově shodných záznamů.⁷

Seven.One a další podaly návrh na předběžné opatření, které směřovalo k zákazu společnosti Ocilion zpřístupňovat obsahy programů nebo je rozmnožovat či umožnit rozmnožení bez jejich souhlasu. Návrhu bylo v prvním stupni vyhověno, v odvolacím řízení bylo rozhodnutí potvrzeno. Ocilion tedy podala kasační opravný prostředek k Nejvyššímu soudu.⁸

Nejvyšší soud položil Soudnímu dvoru dvě předběžné otázky:

1. Je aplikovatelná výjimka „soukromé kopie“ v případě služby online videorekordéru poskytované společností Ocilion?⁹
2. Jedná se o sdělování veřejnosti v případě *on premises* řešení?¹⁰

Předběžná otázka se týkala výkladu čl. 3 odst. 1¹¹ a čl. 5 odst. 2 písm. b)¹² ve spojení s čl. 2 směrnice InfoSoc.¹³

Soudní dvůr v případě první otázky zejména akcentoval cíle Směrnice.¹⁴ Dále upozornil na dvojí charakter předmětné služby – přenos televizního vysílání a nástroj pro online nahrávání, přičemž služba online nahrávání se týká vysílání přenášených v rámci IPTV, není tedy autonomní a představuje přidanou hodnotu služby.¹⁵ Technika deduplikace umožňuje zpřístupnění

⁶ Kopie je pak zpřístupněna i dalším uživatelům, kteří chtějí sledovat tentýž obsah.

⁷ Body 12-14 anotovaného rozhodnutí.

⁸ Body 16-18 anotovaného rozhodnutí.

⁹ Body 20 a 24.

¹⁰ Body 22 a 24.

¹¹ Čl. 3 odst. 1 směrnice InfoSoc upravuje povinnost členských států poskytnout autorům výlučné právo udělit souhlas nebo zakázat jakékoliv sdělení jejich děl veřejnosti.

¹² Čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice InfoSoc se týká možnosti členských států stanovit výjimky a omezení práva na rozmnožování, konkrétně tzv. výjimky soukromé kopie, tj. rozmnožení vytvořené fyzickou osobou pro soukromé užití a pro účely, které nemají komerční charakter za podmínky, že nositelé práv získají spravedlivou odměnu. Rakouská republika využila možnosti, kterou ji toto ustanovení přiznává viz § 42 odst. 4 a § 76 odst. 3 UrhG.

¹³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti.

¹⁴ Konkrétně zajištění rovnováhy mezi zájmy nositelů práv a zájmy uživatelů a ochranu zájmu autorů.

¹⁵ Body 42 a 43 anotovaného rozhodnutí.

kopie předem neurčenému počtu příjemců.¹⁶ Soudní dvůr tak dovedl, že uplatnění výjimky by v předmětné věci mohlo ohrozit zmíněné cíle Směrnice.¹⁷

K zodpovězení druhé otázky bylo nutné zapojit tzv. doplňující kritéria, a to nepominutelnou úlohu poskytovatele a vědomou povahu jeho zásahu. Ocilion neposkytuje uživatelům přístup k dílům, poskytuje pouze hardware a software provozovatelům sítě. Soud tak dovedl, že mezi poskytnutým hardwarem a softwarem a koncovými uživateli neexistuje přímá vazba a předmětná služba nemůže být považována za sdělování veřejnosti.¹⁸ Zároveň pouhá skutečnost, že Ocilion ví, že daná služba může být využita pro přístup k chráněným dílům bez souhlasu nositelů práv, nenaplnuje pojem sdělování veřejnosti.¹⁹

Soudní dvůr stanovil, že v předmětné věci nelze na službu online nahrávání uplatnit výjimku „soukromé kopie“ a v případě *on premises* řešení se nejedná o sdělování veřejnosti.²⁰

Autorka: KM

2. SOUKROMÍ A OSOBNÍ ÚDAJE

POUŽITÍ TECHNOLOGIÍ NA ROZPOZNÁNÍ OBLIČEJE PRO IDENTIFIKACI PROTESTUJÍCÍHO V RUSKU

Soud: Evropský soud pro lidská práva
Věc: Glukhin v Russia (stížnost č. 11519/20)
Datum: 26. 4. 2023
Dostupnost: hudoc.echr.coe.int

Stěžovatel protestoval proti zatčení jiného aktivisty, Konstantina Kotova tak, že cestoval moskevským metrem s kartonovou postavou Kotova s nápisem „*I am facing five years in prison for peaceful protests.*“ V moskevském

¹⁶ Bod 46 anotovaného rozhodnutí.

¹⁷ Bod 49 anotovaného rozhodnutí.

¹⁸ Body 60-64 anotovaného rozhodnutí.

¹⁹ Bod 65 anotovaného rozhodnutí.

²⁰ Bod 68 anotovaného rozhodnutí.

metru byly nainstalovány bezpečnostní kamery vybavené technologií na rozpoznávání obličeje, které dle stěžovatele policie použila k jeho identifikaci. Stěžovatel byl shledán vinným ze spáchání přestupku protestování bez předchozího oznámení příslušným autoritám a musel zaplatit pokutu 20 000 rublů (asi 283 eur).²¹ S odvoláním stěžovatel neuspěl, a proto se obrátil na Evropský soud pro lidská práva.

Ve své stížnosti namítal porušení svého práva na svobodu projevu a shromažďování,²² a také svého práva na ochranu soukromého a rodinného života, do kterého měly ruské správní orgány zasáhnout nepřiměřeným užitím technologie na rozpoznání obličeje ve správním řízení.

ESLP řešil, zda využití technologií na rozpoznávání obličeje v přestupkovém řízení představuje zásah do soukromí stěžovatele. Dle Úmluvy musí být jakýkoliv zásah do soukromí (1) v souladu se zákonem, (2) nezbytný v demokratické společnosti, (3) sledovat některý z legitimních cílů. Dále ESLP připomněl, že stěžejní součástí práva na soukromí je ochrana osobních údajů, kdy právo musí zajistit, aby jakékoliv použití osobních údajů bylo v souladu s výše uvedenými limity. Údaje o politickém smýšlení osob navíc patří mezi obzvláště citlivá data, kterým přísluší vyšší stupeň ochrany.²³

ESLP se zde zabýval zejména otázkou, zda bylo použití technologie pro rozpoznávání obličeje zásahem do soukromí, který je nezbytný v demokratické společnosti. Při posuzování této otázky je třeba vzít v úvahu závažnost trestných činů, které lze s jejich pomocí odhalit.²⁴ Zde byl navíc stěžovatel shledán vinný za přestupek, který podle ESLP představoval zásah i do jeho práv na svobodu projevu a shromažďování. ESLP proto stěžovateli vyhověl, a konstatoval, že využití technologie k rozpoznávání obličejů v tomto případě není nezbytným opatřením v demokratické společnosti a představuje zásah do práva na soukromý a rodinný život stěžovatele.²⁵

²¹ Bod 15 anotovaného rozhodnutí.

²² Článek 10 a 11 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv.

²³ Bod 75 a 76 anotovaného rozhodnutí.

²⁴ Bod 87 anotovaného rozhodnutí.

²⁵ Bod 90 a 91 anotovaného rozhodnutí.

Autorka: TM

PRÁVNÍ ZÁJEM NA POSKYTNUTÍ INFORMACÍ Z REGISTRU SILNIČNÍCH VOZIDEL

Soud: Krajský soud v Hradci Králové

Věc: 30 a 31/2023-44

Datum: 15. 6. 2023

Dostupnost: vyhledavac.nssoud.cz

Žalobce, který zastupuje správce parkování ve městě Pula, požadoval od správních orgánů sdělení identifikačních údajů 20 majitelů vozidel z registru silničních vozidel. Tato vozidla totiž stála ve městě Pula bez uhrazení poplatku za parkování, což dokládala přiložená fotodokumentace, a údaje měly sloužit k jeho dodatečnému vymožení.²⁶

Hlavní otázkou v soudním řízení byl výklad pojmu „právní zájem“, který musí žadatel pro poskytnutí informací z registru vozidel prokázat.²⁷

Krajský soud navázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu²⁸ a shledal, že právní zájem může spočívat i v odpovědnostním vztahu mezi žadatelem o informace a majitelem vozu. Existenci tohoto vztahu přitom měl z přiložených fotografií za dostatečně prokázanou.²⁹ Ačkoliv krajský soud shledal elementární procesní pochybení správních orgánů – konkrétně, že právní předpisy aplikované prvoinstančním orgánem (týkající se přeshraniční spolupráce veřejných orgánů v trestních věcech) jsou nepřiléhavé,³⁰ což sice odvolací orgán napravil, nicméně nepřezkoumatelně, jelikož neuvedl jakoukoliv hlubší úvahu o neprokázání právního zájmu³¹ –

²⁶ Body 2 a 19 anotovaného rozhodnutí.

²⁷ § 5 odst. 7 písm. a) zákona č. 56/2001 Sb. o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích.

²⁸ Konkrétně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2020, č. j. 1 As 387/2019-56, č. 4064/2020 Sb. NSS.

²⁹ Body 28 a 29 anotovaného rozhodnutí.

³⁰ Bod 24 anotovaného rozhodnutí.

³¹ Bod 26 anotovaného rozhodnutí.

zároveň uzavřel, že pokud se v dalším řízení zásadně nezmění skutkové okolnosti, je na místě informace z registru vozidel poskytnout.³²

Autor: ŠCh

OSOBNÍ ÚDAJE SUBJEKTU ÚDAJŮ VS. OSOBNÍ ÚDAJE ZAMĚSTNANCE SPRÁVCE

Soud: Soudní dvůr Evropské unie

Věc: C-579/21

Datum: 22. 6. 2023

Dostupnost: curia.europa.eu

Bývalý zaměstnanec společnosti Pankki S podal této bance žádost o informace, kteří zaměstnanci, kdy a za jakým účelem nahlíželi v době, kdy byl zaměstnancem, do jeho údajů jakožto klienta této banky. Informace mu nebyly poskytnuty s odůvodněním, že se zároveň jedná o osobní údaje daných zaměstnanců.³³ Žádost zamítl i Úřad pověřence pro ochranu osobních údajů.³⁴ Proti rozhodnutí Úřadu podal bývalý zaměstnanec žalobu k soudu, který SDEU položil následující předběžné otázky:

1. Zda má podle čl. 15 odst. 1 GDPR subjekt údajů právo na poskytnutí informace shromažďované správcem, z níž vyplývá, kdo osobní údaje subjektu údajů, kdy a k jakému účelu zpracovával i přesto, že se jedná o údaje, které se týkají zaměstnanců správce;
2. zda účel zpracování zakládá právo na přístup k protokolovým souborům uživatele, které shromáždil správce, jako jsou například informace o osobních údajích osob provádějících zpracování osobních údajů subjektu údajů, době a účelu tohoto zpracování.³⁵

³² Bod 30 anotovaného rozhodnutí.

³³ Bod 22 rozhodnutí.

³⁴ Bod 25 rozhodnutí.

³⁵ Bod 28 rozhodnutí.

Prvně SDEU vyjasnil, že pro časovou působnost GDPR postačuje, že žádost byla podána po nabytí účinnosti nařízení a že na její posouzení nemá vliv skutečnost, že společnost vykonává regulovanou činnost.³⁶

SDEU pokládal za podstatné, že žadatel nepožadoval informace o totožnosti zaměstnanců z důvodu, že ve skutečnosti nejednali z pověření a v souladu s pokyny správce, ale protože pochyboval o pravdivosti, resp. dostatečnosti informací týkajících se účelu těchto nahlížení.³⁷

SDEU rozhodl, že informace o operacích nahlížení do osobních údajů subjektu, které se týkají dat a účelů těchto operací, jsou informacemi, které má tento subjekt právo získat od správce podle tohoto ustanovení. GDPR naopak toto právo neupravuje, pokud jde o informace o totožnosti zaměstnanců uvedeného správce, kteří prováděli tyto operace z jeho pověření a v souladu s jeho pokyny, ledaže jsou tyto informace nezbytné k tomu, aby subjekt údajů mohl účinně vykonávat práva, která mu toto nařízení přiznává, a za podmínky, že jsou zohledněna práva a svobody těchto zaměstnanců.³⁸

Autorka: KB

POSOUZENÍ PORUŠENÍ GDPR ORGÁNEM OCHRANY HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

Soud: Soudní dvůr Evropské unie
Věc: C-252/21
Datum: 4. 7. 2023
Dostupnost: curia.europa.eu

Německý spolkový úřad pro hospodářskou soutěž v únoru 2019 zakázal společnosti Meta Platforms Ireland (Meta) provozující Facebook, aby podmiňovala, na základě všeobecných podmínek, užívání služby Facebook soukromými uživateli z Německa zpracováním jejich údajů získaných mimo

³⁶ Body 36 a 89 rozhodnutí.

³⁷ Bod 81 rozhodnutí.

³⁸ Bod 84 rozhodnutí.

Facebook. Údaji získanými mimo Facebook jsou ty, které Meta získala buď z ostatních poskytovaných služeb (Instagram, WhatsApp...) nebo jiným způsobem.³⁹ Současně přikázal společnosti Meta změnit tyto podmínky tak, aby bylo možné shromažďovat údaje mimo Facebook pouze na základě informovaného souhlasu soukromého uživatele.⁴⁰

Rozhodnutí bylo podloženo nejen tím, že takové chování je zneužíváním dominantního postavení, ale také, že chování společnosti Meta je v rozporu s GDPR (konkrétně čl. 6 odst. 1 a čl. 9 odst. 2). Proti tomuto rozhodnutí Meta podala žalobu.

Z následujícího soudního řízení pak vzešlo velké množství předběžných otázek jejichž jádrem je:

1. Je slučitelné s čl. 51 GDPR, že o porušení GDPR rozhoduje orgán ochrany hospodářské soutěže, přestože není dozorovým úřadem ve smyslu čl. 51 GDPR a nesídlí ve státě, kde má provozovatel služby hlavní provozovnu?
2. Je získání citlivých údajů prostřednictvím údajů získaných mimo Facebook (např. při zobrazení stránky pro seznamování homosexuálů a jeho zaznamenání pomocí souborů cookies) zpracováním citlivých údajů? a pokud ano, je kliknutím na tlačítko „To se mi líbí“ nebo obdobné tlačítko umístěné na této internetové stránce mimo Facebook zjevným zveřejněním ve smyslu čl. 9 odst. 2 e) GDPR?
3. Jsou oprávněné zájmy a nutnost pro splnění smlouvy uváděné společností Meta jako právní důvod zpracování osobních údajů dostatečné pro všechna zpracování, která provádí?⁴¹

Soudní dvůr odpověděl, že pokud je pro posouzení zneužití dominantního postavení třeba zhodnotit i soulad s jinými právními předpisy než jen s předpisy ochrany hospodářské soutěže, je možné v takovém kontextu také konstatovat jejich porušení. To ovšem pouze pokud je to nutné k pod-

³⁹ Bod 28 anotovaného rozhodnutí.

⁴⁰ Bod 29 anotovaného rozhodnutí.

⁴¹ Bod 35 anotovaného rozhodnutí.

ložení zjištění, že dochází ke zneužití dominantního postavení.⁴² Při takovém rozhodnutí se úřad pro hospodářskou soutěž nemůže odchýlit od rozhodovací praxe svých národních soudů a dozorového orgánu podle GDPR.

Dále pak, že získání citlivých údajů pomocí nástrojů umístěných mimo Facebook je také zpracování citlivých údajů. Samotná návštěva stránek s integrovaným nástrojem Facebooku pak není zjevným zveřejněním tohoto údaje, ovšem právě uváděné kliknutí na tlačítko „To se mi líbí“ jím je.⁴³

Ke třetí otázce se Soudní dvůr vyjádřil tak, že zpracování, která společnost Meta uvedla jako nutná ke splnění smlouvy nejspíše nebude možné provádět pod tímto právním základem, konkrétní řešení ovšem leží na národních soudech. Ve spojení s tímto závěrem pak Soudní dvůr také doplnil, že v případě neexistujícího souhlasu ke zpracování osobních údajů za účelem poskytování personalizované reklamy, nemůže společnost Meta založit toto zpracování na oprávněném zájmu, a to i přesto, že touto aktivitou financuje svou činnost.⁴⁴

Autor: ME

SÚKROMIE AKO ANONYMIZÁCIA DIGITÁLNEHO ARCHÍVU NOVÍN A SLOBODA PREJAVU

Soud: Európsky súd pre ľudské práva
Věc: Hurbain proti Belgicku (sťažnosť č. 57292/16)
Datum: 04.07.2023
Dostupnosť: hudoc.echr.coe.int

Predmetný prípad sa zaoberá konfliktom práva na ochranu súkromného a rodinného života, resp. práva na to byť zabudnutý a práva na slobodu prejavu, resp. šírenie informácií. Konkrétne sa jedná o prípad belgického občana „G“ (v tomto rozhodnutí ako vedľajší účastník), ktorý v roku 1994

⁴² Body 62 a 63 anotovaného rozhodnutia.

⁴³ Body 84 a 85 anotovaného rozhodnutia.

⁴⁴ Body 125 a 126 anotovaného rozhodnutia.

pri dopravnej nehode pod vplyvom alkoholu usmrtil niekoľko osôb, za čo bol odsúdený. Po vykonaní trestu bolo jeho odsúdenie zahladené. O predmetnej nehode informovalo periodikum *Le Soir* (vydavateľ, ktorého je sťažovateľom) v rámci článku o narastajúcom počte nehôd v roku 1994.⁴⁵ Periodikum v roku 2008 spustilo voľne dostupný online archív, v ktorom bol aj článok o dopravnej nehode z roku 1994 a uvádzal plné meno účastníka „G“.⁴⁶

„G“ sa domáhal odstránenia článku z archívu sťažovateľa, alebo aspoň jeho anonymizácie, nakoľko bol tento článok prvým výsledkom po zadaní jeho mena do vyhľadávača Google, zároveň poukázal na to, že to pre neho ako pre lekára znamená stratu klientov, ktorí ho takto vyhľadávajú.⁴⁷ Prvé senátne rozhodnutie EŠLP v tejto veci bolo vydané v roku 2021. To na základe testu predstaveného v prípade *Axel Springer AG* proti Nemecku⁴⁸ rozhodlo v prospech G,⁴⁹ pričom upozornil na skutočnosť, že sťažovateľ udržiava 3 archívy – pôvodnej papierovej tlače, verejný digitálny archív a neverejný digitálny „master file“, rozhodnutie súdu ponechalo 2 z nich bez zásahu, čím bola podľa súdu naplnená proporcionalita obmedzenia.⁵⁰ V teste založenom v prípade *Axel Springer* rozhodlo najmä, že G nie je verejne činná či známa osoba a publikácia neprispieva k verejnej diskusii, význam má nanajvýš štatistický a preto nie je potrebné uvádzať celé meno G.⁵¹ Súd sa tiež stotožnil s názorom, že výsledok tohoto testu, má byť citlivý k plynutiu času, teda že aj ak bola prvotná publikácia oprávnená, neznamená to že jej udržiavanie v podobe digitálneho archívu po určitom čase je legitímna rovnakým spôsobom.⁵²

Sťažovateľ sa s týmto názorom nestotožnil a nakoľko namietal, že sa jedná o novú, doposiaľ nerozhodnutú otázku – udržiavania digitálneho

⁴⁵ Bod 13 anotovaného rozhodnutia.

⁴⁶ Bod 14 anotovaného rozhodnutia.

⁴⁷ Body 15 a 17 anotovaného rozhodnutia.

⁴⁸ Bod 135 anotovaného rozhodnutia.

⁴⁹ Bod 134 anotovaného rozhodnutia.

⁵⁰ Bod 136 anotovaného rozhodnutia.

⁵¹ Bod 225 anotovaného rozhodnutia.

⁵² Body 154, 141, 151 anotovaného rozhodnutia.

archívu, vec sa dostala pre veľký senát ESLP.⁵³ Ten prakticky hneď v úvode rovnako poukázal na otázku plynutia času, ako aj rozdielne kritéria pre posudzovanie udržiavania (integrity) digitálneho archívu, k čomu stanovuje nový zvláštny test.⁵⁴ V rámci toho sa má posudzovať súčasný záujem na verejnosti informácie, činnosť osoby od zverejnenia informácie ako aj doba, ktorá od jej zverejnenia uplynula.⁵⁵ Zároveň však súd upozorňuje, že nie je nutné v každom prípade aplikovať všetky stanovené kritériá.⁵⁶ Súd sa ďalej zaoberal otázkou delistingu a deindexácie,⁵⁷ ktoré vníma ako dva rozdielne prístupy k ochrane súkromia vo vzťahu k digitálnej informácii. Preto podľa súdu nie je predmetné, či sa osoba domáhajúca sa odstránenia informácie zo stránky vydavateľa domáhala deindexingu u prevádzkovateľa internetového vyhľadávača.⁵⁸

V nadväznosti na stanovenie tohto testu si súd uvedomuje vznik možného chilling efektu, kedy by médiá prestali plniť rolu digitálneho archívu z dôvodu nutnosti vykonávať tento test kontinuálne aby zabezpečili anonymizáciu po dostatočne dlhej dobe od publikácie. Súd k tomu preto uvádza, že udržiavateľ digitálneho archívu je povinný vykonať tento test, a prípadne publikáciu anonymizovať, len v dôsledku žiadosti osoby, do ktorej práva na súkromný život publikácia zasahuje.⁵⁹ Zároveň súd aplikáciu testu sprísňuje stanovením dôkazného bremena, kedy osoba žiadajúca o anonymizáciu musí preukázať závažný dopad na osobný život, vyplývajúci z kontinuálnej dostupnosti danej informácie.⁶⁰

Súd po opise všetkých stanovených kritérií pristúpil k ich identifikácii v rozhodnutí národného súdu, a dospel k záver, že v rozsahu akom ich stanovuje toto rozhodnutie boli naplnené aj národným súdom a preto dospel k záveru, že anonymizácia uverejneného článku, ktorý fakticky

⁵³ Bod 203 anotovaného rozhodnutia.

⁵⁴ Bod 205 anotovaného rozhodnutia.

⁵⁵ Tamtiež.

⁵⁶ Body 206, 241 anotovaného rozhodnutia.

⁵⁷ Bod 175 anotovaného rozhodnutia.

⁵⁸ Bod 208 anotovaného rozhodnutia.

⁵⁹ Bod 209 anotovaného rozhodnutia.

⁶⁰ Bod 210 anotovaného rozhodnutia.

vytvářal „virtuální záznam v trestnom registri“ G nebola neprímeraným zásahom do práv sťažovateľa.⁶¹

Autor: AK

SPISOVÁ ZNAČKA JAKO JEDNOZNAČNÝ IDENTIFIKÁTOR SUBJEKTU

Soud: Nejvyšší správní soud

Věc: 3 As 76/2022

Datum: 24. 8. 2023

Dostupnost: nssoud.cz

Žalovanému Krajskému soudu v Ostravě byla dle zákona 106/1999 Sb. doručena žádost o informace týkající se počtu nahlédnutí do spisu k věci vedené pod sp. zn. 81 T 2017. Žalovaný dané žádosti vyhověl a odpověděl, že *“ ve věci 81 T 1/2017 nebyla ode dne 11.4. 2017 nalezena ani jedna žádost obžalovaného o nahlížení do spisu. Do trestního spisu nahlížel dne 4. 7. 2017 obhájce obžalovaného – Mgr. R. F.”*⁶² V návaznosti na tuto skutečnost se žalobce, P. N.,⁶³ domáhal u žalovaného určení, že poskytnutí předmětné informace je nezákonným zásahem do jeho práv, jelikož se jedná o nepravdivou informaci.⁶⁴ Zároveň žalobce v odpovědi Krajského soudu v Ostravě spatřoval zásah do svého práva na informační sebeurčení.⁶⁵

Krajský soud žalobu usnesením ze dne 17. 2. 2022 odmítl.⁶⁶ Zamítavé stanovisko soudu bylo založeno na skutečnosti, že v návaznosti na absenci jména, příjmení či jiného jednoznačného identifikátoru samotná spisová značka nemůže vést k identifikaci jednotlivce. Proti rozhodnutí krajského soudu pak žalobce podává kasační stížnost ve které namítá, že z veřejně

⁶¹ Bod 255 anotovaného rozhodnutí.

⁶² Bod 1 anotovaného rozhodnutí.

⁶³ Ačkoli se žalobce, Pavel Nárožný, který byl odsouzený za dvojnásobnou vraždu, brání proti jeho možné identifikaci v odpovědi soudu na žádost dle zákona 106/1999 Sb., dle autorky této anotace se žalobci podařilo svými kroky vytvořit tzv. efekt Streisandové.

⁶⁴ Bod 2 anotovaného rozhodnutí.

⁶⁵ Bod 4 anotovaného rozhodnutí.

⁶⁶ Bod 3 anotovaného rozhodnutí.

přístupných informací je možné identifikovat, že v řízení pod předmětnou spisovou značkou byl obžalovaným on. Toto své tvrzení opírá o „specifičnost“ svého případu a fakt, že případ byl medializován.^{67,68}

Právním problémem, který se v daném sporu řešil tedy je, zda poskytnuté informace, konkrétně spisová značka, umožňují přímou identifikaci fyzické osoby.⁶⁹

Při zkoumání, zda je spisová značka jednoznačným identifikátorem fyzické osoby, a tedy osobním údajem dle čl. 4 odst. 1 GDPR,⁷⁰ je nutné vycházet z výkladu daného ustanovení a zároveň z relevantní judikatury. Tou je v tomto případě především rozsudek NSS ve věci EUROVIA⁷¹ a rozsudek SDEU ze dne 19. 10. 2016, C-582/14, ve věci P. B.⁷²

Pro zodpovězení otázky, zda je spisová značka osobním údajem je třeba dle NSS a SDEU postupovat v souladu s tzv. objektivním pojetím osobních údajů. V tomto pojetí se zjišťuje, zda někde existuje další informace, který by ve spojení s původní informací mohla vést k identifikaci subjektu.⁷³ Dle NSS by „[T]akovými dalšími informacemi mohly být například jiné údaje týkající se totožného řízení zveřejněné podle informačního zákona, rozhodnutí týkající se řízení zveřejněná na webových stránkách soudů, nedostatečná pseudonymizace obžalovaného, mediální zprávy apod.“⁷⁴

Na základě výše uvedeného NSS tedy došel k závěru, že i spisová značka, v kombinaci s dalšími informacemi, může vést k identifikaci osoby.⁷⁵ Ji-

⁶⁷ Konkrétně žalobce poukazoval na článek zveřejněný na www.ceskenoviny.cz dne 26.1.2021 pod názvem „Žalobce žádá pro N. doživotí, obžalovaný vinu odmítá“, článek zveřejněný na www.rozhlas.cz dne 5. 2. 2021 pod názvem „Soud poslal N. na 25 let do vězení za dvojnásobnou vraždu. Těla obětí se nikdy nenašla“, a článek uveřejněný na webu www.blesk.cz dne 28. 1. 2016 pod názvem „Olomoucký krajský soud definitivně prohlásil M. N. za mrtvého“.

⁶⁸ Body 5 a 8 anotovaného rozhodnutí.

⁶⁹ Bod 14 anotovaného rozhodnutí.

⁷⁰ Bod 16 anotovaného rozhodnutí.

⁷¹ Rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2017, č. j. 7 As 155/2015–160, č. 3687/2018 Sb. NSS známý jako rozsudek NSS ve věci EUROVIA.

⁷² Bod 17 anotovaného rozhodnutí.

⁷³ Bod 17 anotovaného rozhodnutí.

⁷⁴ Bod 18 anotovaného rozhodnutí.

⁷⁵ Bod 19 anotovaného rozhodnutí.

nými slovy, stejně jako např. dynamická IP adresa nebo registrační značka vozidla může být spisová značka osobním údajem.⁷⁶

Autorka: AB

TRESTNĚPRÁVNÍ NÁSLEDKY UŽÍVÁNÍ MOBILNÍ APLIKACE

Soud: Evropský soud pro lidská práva
Věc: Yüskel Yalçinkaya v. Türkiye (stížnost č. 15669/20)
Datum: 26. 9. 2023
Dostupnost: hudoc.echr.coe.int

Pan YY byl učitelem na státní škole v Kayseri. V návaznosti na neúspěšný pokus teroristické organizace FETÖ/PDY o ozbrojený převrat v červenci 2016 však byl výkon jeho funkce pozastaven a nedlouho poté byl propuštěn na základě Nařízení č. 672.⁷⁷ Z důvodu podezření pana YY z trestného činu členství v FETÖ/PDY místní státní zastupitelství a orgány činné v trestním řízení získaly povolení k prohlídce a zabavení digitálních důkazů na jeho adrese, během které došlo k jeho zatčení.⁷⁸ Hlavním důkazem, na základě kterého započalo trestní stíhání pana YY, bylo jeho údajné používání aplikace s koncovým šifrováním ByLock, která měla sloužit výhradně pro potřeby FETÖ/PDY. Dále se jednalo o jeho členství ve dvou organizacích, které byly s teroristickou skupinou spjaty, a existenci jeho bankovního účtu u společnosti Bank Asya, kterou tato skupina taktéž používala.⁷⁹

Turecké vnitrostátní soudy přezkoumaly dostupné důkazy, vyjádřily se k několika expertním posudkům vydaným tureckými správními a bezpečnostními orgány a ve všech instancích uznaly pana YY vinným.⁸⁰

Soud se nejprve zabýval údajným porušením čl. 7 Úmluvy, kterého se vnitrostátní soudy měly dopustit mimo jiné tím, že považovaly užívání

⁷⁶ Bod 17 anotovaného rozhodnutí.

⁷⁷ Bod 24 anotovaného rozhodnutí.

⁷⁸ Body 27-30 anotovaného rozhodnutí.

⁷⁹ Body 27 a 34-35 anotovaného rozhodnutí.

⁸⁰ Body 70, 88, 98 a 106 anotovaného rozhodnutí. YY v jednotlivých instancích vznášel různé procedurální námitky a požadoval přístup k důkazům, ve většině případů mu však nebylo vyhověno.

aplikace ByLock jako důkaz členství v FETÖ/PDY.⁸¹ Soud po důkladném posouzení všech informací jedenácti hlasy proti šesti rozhodl, že došlo k porušení čl. 7 Úmluvy, neboť turecké soudy „[aniž] by se snažily zjistit, zda byly v konkrétním případě přítomny vědomosti a úmyslu vyžadované zákonnou definicí, [spojily] s užíváním aplikace ByLock objektivní odpovědnost“.⁸²

Dále Soud projednával porušení čl. 6 Úmluvy zajišťující právo na spravedlivý proces. Toto právo mělo být v daném případě porušeno tím, že obžalovaný neměl k dispozici veškeré informace spojené s případem, zejména data a metadata o uživateli aplikace ByLock získaná bezpečnostními složkami, a to navíc nezákonným způsobem neumožňujícím přezkum a aplikaci dalších procesních zásad.⁸³ Soud seznal, že čl. 15 Úmluvy umožňuje omezení některých práv vyvěrajících z čl. 6, avšak upozornil, že tato omezení musí stále respektovat základní principy právního státu.⁸⁴ Vzhledem k nedostatku procesních záruk zejména z hlediska přístupnosti informací o důkazech vedených proti YY a jejich původu, a konstatoval proto šestnácti hlasy proti jednomu porušení čl. 6 Úmluvy.⁸⁵ Soud se zabýval taktéž domnělým porušením čl. 8 Úmluvy, resp. porušením práva YY na soukromý a rodinný život, které však posoudil společně s porušením čl. 6 a rozhodl se k němu blíže nevyjadřovat.⁸⁶

V neposlední řadě se Soud blíže zabýval domnělým porušením čl. 11. Toho se turecké soudy měly dopustit (a dle jednohlasného rozhodnutí Soudu dopustily) tím, že považovaly členství v dobrovolné organizaci, která se nijak nevyznačovala protidemokratickými či násilnými myšlenkami a činy, za důkaz členství stěžovatele v teroristické organizaci.⁸⁷

Soud tak poskytl jasný návod k tomu, kdy a za jakých podmínek je používání internetových a mobilních aplikací, které jsou spojovány s organizací

⁸¹ Body 68, 87-88, 98 a 106 anotovaného rozhodnutí.

⁸² Bod 271 anotovaného rozhodnutí.

⁸³ Body 278 a 282 anotovaného rozhodnutí.

⁸⁴ Body 347 anotovaného rozhodnutí.

⁸⁵ Body 341 a 356 anotovaného rozhodnutí.

⁸⁶ Bod 373 anotovaného rozhodnutí. Toto bylo způsobeno též tím, že sám YY k tomuto bodu stížnosti neposkytl dostatek specifických informací.

⁸⁷ Bod 396 anotovaného rozhodnutí.

vykonávající trestnou činnost, možné považovat za důkaz členství uživatele v této organizaci.

Autor: JSt

AUTOMATIZOVANÉ ZPRACOVÁNÍ OSOBNÍCH ÚDAJŮ PŘI KONTROLE COVID-19 CERTIFIKÁTŮ

Soud: Soudní dvůr Evropské Unie

Věc: C-659/22

Datum: 5. 10. 2023

Dostupnost: curia.europa.eu

Ministerstvo zdravotnictví stanovilo kvůli probíhající pandemii COVID-19 od začátku roku 2023 povinnost prokázat svoji bezinfekčnost při vstupu na různé akce. Tu kontrolovali pořadatelé akcí prostřednictvím aplikace čTečka tak, že načetli QR kód certifikátu účastníka akce, čímž se jim zobrazily údaje o identitě účastníka, platnosti certifikátu a případně i podobnosti o očkování.⁸⁸ Mimořádné opatření,⁸⁹ které tuto povinnost stanovilo, napadl navrhovatel s argumentací ohledně nedostatečně stanovených pravidel pro zpracování zvláštní kategorie osobních údajů.

Nejvyšší správní soud měl pochyby o tom, zda při ověřování platnosti certifikátu dochází k automatizovanému zpracování podle čl. 4 odst. 2 GDPR, a tedy zda je tento předpis aplikovatelný.

Soudní dvůr velmi rychle došel k závěru, že GDPR je aplikovatelné. Nejdříve konstatoval, že informace, ke kterým má pořadatel akce přístup při kontrole certifikátu jsou osobními údaji,⁹⁰ ostatně nařízení zavádějící certifikáty na evropské úrovni⁹¹ požadovalo, aby součástí certifikátu byla

⁸⁸ Body 13–14 a 16 anotovaného rozhodnutí.

⁸⁹ Vydané podle zákona č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19.

⁹⁰ Bod 25 anotovaného rozhodnutí.

⁹¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/953 ze dne 14. června 2021 o rámci pro vydávání, ověřování a uznávání interoperabilních certifikátů o očkování, o testu a o zotavení v souvislosti s onemocněním COVID-19 (digitální certifikát EU COVID) za účelem usnadnění volného pohybu během pandemie COVID-19.

i totožnost držitele.⁹² Pojem „zpracování“ je pak nutné vykládat široce, a to pro zajištění účinnosti ochrany základních práv.⁹³ Naskenování QR kódu certifikátu – tedy postup, kdy jsou informace v něm obsažené převedeny pro kontrolující osobu do čitelné podoby – umožňuje prostřednictvím automatizovaného postupu (skenování) náhled do osobních údajů a následně rozhodnout o vpuštění na danou akci.⁹⁴ Takový postup představuje „zpracování“ podle GDPR a spadá do jeho věcné působnosti. To je navíc podpořeno i výkladem nařízení týkající se certifikátů, jelikož z jeho odůvodnění a různých článků explicitně aplikovatelnost GDPR vyplývá.⁹⁵

Nejvyššímu správnímu soudu tak přísluší ověřit, zda toto zpracování probíhalo v souladu se zásadami stanovenými GDPR.

Autor: ŠCh

PRÁVA OSOB NÁHODNĚ DOTČENÝCH POLICEJNÍM ODPOSLECHEM

Soud: Evropský soud pro lidská práva
Věc: Plechlo v. Slovensko (stížnost č. 18593/19)
Datum: 26. 10. 2023
Dostupnost: hudoc.echr.coe.int

V roce 2006 vydal slovenský Zvláštní soud příkaz k odposlechu ve věci podezření z korupce v Národní privatizační agentuře.⁹⁶ Policie tento příkaz zdárně implementovala, přičemž při pořizování záznamů došlo též k zachycení komunikace žadatele, který ale nebyl cílem odposlouchávání (toliko s těmito cíli komunikoval).⁹⁷ Přestože na základě pořizovaných materiálů nedošlo k žádnému obvinění, orgány činné v trestním řízení záznamy uchovaly, přičemž pak došlo k jejich zahrnutí do separátního vyšetřování

⁹² Bod 26 anotovaného rozhodnutí.

⁹³ Body 27–28 anotovaného rozhodnutí.

⁹⁴ Bod 29 anotovaného rozhodnutí.

⁹⁵ Bod 31 anotovaného rozhodnutí.

⁹⁶ Bod 6 anotovaného rozhodnutí.

⁹⁷ Body 7 a 8 anotovaného rozhodnutí.

(v kontextu zneužití pravomoci úřední osoby, kde už žadatel figuroval jako jeden z primárních podezřelých), které bylo otevřeno v souvislosti s kauzou Gorila.⁹⁸ V roce 2016 byl žadatel na základě tohoto vyšetřování obžalován.⁹⁹

Žadatel opakovaně namítal proti použití daných odposlechů v rámci trestního řízení proti němu, ale byl vždy ujistěn (mj. i slovenským Ministerstvem vnitra), že daný materiál nemůže být použit jako důkazní materiál a je součástí spisu pouze jako příloha k žádosti o zahájení trestního stíhání.¹⁰⁰ Protože žadatel nebyl cílem daného odposlechu, nemohl se ani seznámit s příkazem k odposlechu jako takovým, ani vůči němu namítat.¹⁰¹ Pokusil se uplatnit své námitky vůči nakládání s odposlechy a samotnému příkazu i u Nejvyššího soudu a následně Ústavního soudu (mj. kvůli způsobu používání získaných odposlechů a jejich pokračující retenci).¹⁰² Všechny tyto pokusy byly neúspěšné, přičemž Ústavní soud jej odkázal na možnost rozporovat důkazy v rámci trestního řízení či dožadovat se náhrady skrze civilní soudnictví.¹⁰³ V roce 2022 žadatel zemřel a trestní stíhání bylo zastaveno. Došlo ovšem k zahájení trestního stíhání proti dalším osobám, mj. na základě zmíněných odposlechů, a to s odůvodněním, že jejich použitelnost jakožto důkazu se mezitím vyvinula.¹⁰⁴ Syn žadatele se tak obrátil na Evropský soud pro lidská práva.

Žadatel primárně namítal porušení článků 8 a 13 Úmluvy, přičemž s přihlédnutím k faktům případu Soud pořadil tento případ čistě pod materii článku 8, a náležitostí právního zásahu do práva na soukromí.¹⁰⁵

V první řadě se Soud zabýval otázkou, zda je možné, aby žadatelův syn pokračoval v reprezentaci nároku, a přestože vyloučil část podání pro zjevnou nekompatibilitu nároků (konkrétně v kontextu čl. 34 Úmluvy), zby-

⁹⁸ Body 9 a 10 anotovaného rozhodnutí.

⁹⁹ Bod 11 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰⁰ Bod 12 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰¹ Body 15-19 a 44 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰² Tamtéž.

¹⁰³ Tamtéž.

¹⁰⁴ Bod 14 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰⁵ Bod 32 anotovaného rozhodnutí.

tek podání připustil.¹⁰⁶ Následně se zabýval námitkou Slovenska, že nedošlo k vyčerpání všech možných nástrojů nápravy, mj. v rámci již zmíněného civilního soudnictví, tento argument ale Soud odmítl s poukazem na další případy kauzy Gorila (civilní soudnictví sice umožňuje nahradit škodu, ale nikoliv dovolat se zničení odposlechového materiálu).¹⁰⁷ Ve věci samé se pak Soud zaměřil na náležitosti legálního zásahu do práva na soukromí, přičemž připomněl, že nestačí, aby byl zásah postaven na právním základu, ale že je též nutná určitá kvalita těchto právních nástrojů a musí obsahovat sérii záruk, aby „pod záštitou ochrany národa nedošlo k postupnému zničení demokracie.“¹⁰⁸ S ohledem na to, že žadatel nebyl úspěšný v žádném ze svých dílčích pokusů a nebylo mu ani umožněno, aby se seznámil s konkrétním příkazem k odposlechu, došel Soud k názoru, že právní rámec (či jeho absence v konkrétním případě), sice poskytuje určité záruky osobám, jichž se odposlouchávání přímo týká, ale nenabízí osobám náhodně dotčeným při odposlechu jiných téměř žádnou právní ochranu a možnost dožádat se nápravy.¹⁰⁹

Soud tak konstatoval porušení čl. 8 Úmluvy a uzavřel, že ochrana práva na soukromí se v kontextu policejních odposlechů vztahuje i na osoby tímto odposlechem náhodně dotčené, přičemž je nutné, aby tyto osoby měly k dispozici nástroje a záruky proti netransparentnímu užívání (a potenciálnímu zneužívání) získaných odposlechů.¹¹⁰

Autor: JV

¹⁰⁶ Body 28-31 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰⁷ Jednalo se o případy *Zoltán Varga proti Slovensku* a *Haščák proti Slovensku*. Více viz bod 36 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰⁸ Body 42-44 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰⁹ Body 44-49 anotovaného rozhodnutí.

¹¹⁰ Body 44-49 a výrok anotovaného rozhodnutí.

PUBLIKACE ZÁZNAMU Z POLICEJNÍHO ZÁSAHU A PRÁVO NA SOUKROMÍ ZASAHUJÍCÍCH POLICISTŮ

Soud: Evropský soud pro lidská práva
Věc: Bild GMBH v Germany (stížnost č. 9602/18)
Datum: 31. 10. 2023
Dostupnost: hudoc.echr.coe.int

Policie v roce 2013 zasáhla v brémském nočním klubu proti agresivnímu muži. Zásah, který zachytily bezpečnostní kamery, byl publikován deníkem Bild. Ze zveřejněného okomentovaného záznamu je zřejmé, jak několik policistů zpacifikuje muže silou a jak jeden z nich následně na muže nehybně ležícího na zemi použije obušek a kope jej.¹¹¹ Následně Bild vydal ještě jeden článek s videem, které ukazuje i chování agresivního muže před zásahem policie.¹¹² Jeden ze zasahujících policistů, jehož tvář byla krátce na záznamu zřejmá a který neužil nepřiměřené síly, požadoval u národních soudů zákaz publikace záznamu bez rozmazání jeho obličeje. Tomu soud vyhověl, na rozdíl od požadavku náhrady škody.¹¹³ Odvolací soud se s tím ztotožnil a Ústavní soud stížnost deníku Bild bez dalšího odmítl.¹¹⁴

ESLP se zabýval otázkou, zda zákaz publikace záběrů bez rozmazání obličeje jednoho ze zasahujících policistů byl nezbytný v demokratické společnosti. a dospěl k závěru, že z části nikoliv.

ESLP začal analýzu tím, že veřejný zájem na publikování videa se týkal policie jako celku, a nikoliv konkrétně stěžovatele, který nezneužil svého postavení a nezapojil se do nelegální činnosti.¹¹⁵ Ačkoliv i příslušníci státu musí snést vyšší míru kritiky, například při údajných pochybeních,¹¹⁶ nejsou takové osoby (včetně policistů) v případě absence podezření zbave-

¹¹¹ Body 5–6 anotovaného rozhodnutí.

¹¹² Bod 7 anotovaného rozhodnutí.

¹¹³ Body 9–11 anotovaného rozhodnutí.

¹¹⁴ Body 13 a 14 anotovaného rozhodnutí.

¹¹⁵ Bod 31 anotovaného rozhodnutí.

¹¹⁶ Bod 33 anotovaného rozhodnutí.

ny ochrany před nepravdivým vyobrazováním jako zneužívajících své postavení.¹¹⁷

Problém soud shledal v rozsahu zákazu zveřejňování, který se vztahoval jak na videa v obou článcích, tak jakoukoliv budoucí publikaci. V rozsahu zveřejnění prvního videa, ze kterého může kvůli nezobrazení předchozího chování agresivního muže a doprovodného komentáře vyplývat zneužití pravomoci i ze strany žalujícího policisty, se ESLP se zákazem ztotožnil.¹¹⁸ U druhého delšího videa a jakékoliv budoucí publikace to už ovšem neplatí – v tomto rozsahu neprovedly národní soudy vyvažování práv dostatečně, jelikož vyšly ze stejných argumentů jako u prvního videa.¹¹⁹ Nebylo ani zřejmé, jaké negativní dopady má pro policistu budoucí zveřejňování neupraveného záznamu.¹²⁰ Jakkoliv tedy deníku Bild nebylo znemožněno o incidentu informovat a uložená povinnost rozmazat obličej není zvláště závažným omezením, ESLP dospěl k závěru, že rozhodnutí národních soudů nemohou pro absenci balancování ve vztahu k druhému videu a jakékoliv budoucí publikaci obstát.¹²¹ Fakticky tak došlo k porušení čl. 10 Úmluvy pro nepřezkoumatelnost.

Autor: ŠCh

ZVEŘEJŇOVÁNÍ NEANONYMIZOVANÝCH ZNĚNÍ ROZSUDKŮ NA ÚŘEDNÍ DESCE NEJVYŠŠÍHO SPRÁVNÍHO SOUDU

Soud: Nejvyšší správní soud

Věc: 6 As 48/2023-52

Datum: 9. 10. 2023

Dostupnost: vyhledavac.nssoud.cz

Žalobce brojil deklaratorní zásahovou žalobou proti zveřejnění úplných znění rozhodnutí v jeho předcházejících věcech Nejvyšším správním sou-

¹¹⁷ Bod 35 anotovaného rozhodnutí.

¹¹⁸ Bod 39 anotovaného rozhodnutí.

¹¹⁹ Body 40 a 41 anotovaného rozhodnutí.

¹²⁰ Bod 43 anotovaného rozhodnutí.

¹²¹ Bod 44 anotovaného rozhodnutí.

dem na úřední desce soudu, jelikož součástí vyvěšeného rozhodnutí byly jeho identifikační údaje, což považoval za zbytečné a neoprávněné zpřístupňování osobních údajů.¹²²

Vzhledem k tomu, že krajský soud nepovažoval Nejvyšší správní soud při vyvěšování rozhodnutí na úřední desce za správní orgán ale za orgán moci soudní,¹²³ bylo hlavní otázkou v řízení postavení Nejvyššího správního soudu.

Nejvyšší správní soud, po odmítnutí možnosti úspěšně uplatit námitku systémové podjatosti všech soudců a soudkyň tohoto soudu¹²⁴ a vypořádání dalších nedůležitých procesních námitek,¹²⁵ se s hodnocením krajského soudu ztotožnil. Výkon soudní moci je pojem širší, než pouze samotná rozhodovací činnost soudu a zahrnuje i činnosti s tím bezprostředně spojené.¹²⁶ Jednou z nich je i vyhlášení rozhodnutí, které má kromě zveřejnění i procesní důsledek vázanosti soudu rozhodnutím. V souladu s názorem Ústavního soudu sice není nutné zveřejňovat úplné znění rozhodnutí a postačí nosné důvody, nicméně zveřejnění anonymizované verze není dostatečné.¹²⁷ Relevantním argumentem pak nebyla ani úprava zveřejňování v interních předpisech soudu, jelikož soudci a soudkyně jsou vázány pouze Ústavou a zákonem.¹²⁸ Z odůvodnění pak i implicitně vyplývá, že Nejvyšší správní soud souhlasí s názorem krajského soudu v jeho jiném rozhodnutí, kterým žalobce taktéž argumentoval, že v případě zveřejňování anonymizovaných znění rozhodnutí v elektronické databázi postupuje jako správní orgán a nikoliv jako orgán moci soudní. Tyto dva způsoby zveřejňování rozhodnutí je nutné odlišovat.¹²⁹

Autor: ŠCh

¹²² Body 2 a 3 anotovaného rozhodnutí.

¹²³ Bod 34 anotovaného rozhodnutí.

¹²⁴ Bod 18 anotovaného rozhodnutí.

¹²⁵ Body 23 a 28–30 anotovaného rozhodnutí.

¹²⁶ Bod 35 anotovaného rozhodnutí.

¹²⁷ Bod 36 anotovaného rozhodnutí a tam odkazovaný náleží Ústavního soudu ze dne 18. 6. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 38/18.

¹²⁸ Bod 39 anotovaného rozhodnutí.

¹²⁹ Bod 40 anotovaného rozhodnutí, kde soud reaguje na závěry rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 7. 11. 2018, č. j. 31 a 68/2018-177.

3. SOCIÁLNÍ SÍTĚ A SVOBODA ŘEČI

VÝHRUŽKY POLITIKŮM NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH

Soud: Nejvyšší soud
Věc: 4 Tdo 304/2023
Datum: 26. 4. 2023
Dostupnost: nsoud.cz

Dovolatel byl obecnými soudy odsouzen za zločin vydírání,¹³⁰ kterého se měl dopustit tím, že na sociálních sítích psal ministru vnitra Vítu Rakušanovi¹³¹ zprávy ve znění: „*DEMISI TY SVINĚ FAŠISTICKÁ;*“ „*Když do 48 hodin neodstoupíš, odstraníme Tě sami, Občanská partyzánská brigáda!!!!;*“ „*Takže už jen 24 hodin!!!!*“ a „*No jak chceš, sepisuj závěť!!!!*“. Proto, že výhružky směřovaly vůči Rakušanovi, vyhodnotily nižší soudy jednání dovolatele jako vydírání spáchané pro politické přesvědčení poškozeného, a podřadily je proto pod kvalifikovanou skutkovou podstatu.

Dovolatel v dovolání namítal, že skutková zjištění jsou v rozporu s obsahem důkazů,¹³² a dále poukazoval na absenci subjektivní stránky,¹³³ protože zločin nespáchal kvůli politickému přesvědčení Rakušana. Obecné soudy dle dovolatele nesprávně daly do souvislosti politické přesvědčení a jednotlivé kroky vlády, s nimiž nesouhlasil.

Nejvyšší soud se tak zabýval správností dokazování obecného soudu a zda dovolatel spáchal zločin kvůli politickému přesvědčení ministra Rakušana. Vzhledem k provedenému dokazování neshledal, že by obecné soudy pochybily.¹³⁴ Dovolání ale vyhověl proto, že dle jeho názoru dovolatel zločin nespáchal kvůli politickému přesvědčení ministra Rakušana. Dle NS k naplnění speciální skutkové podstaty vyhrožování kvůli skutečnému nebo

¹³⁰ Dle § 175 odst. 2 písm. g) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

¹³¹ Navzdory anonymizaci rozhodnutí lze poškozeného identifikovat z výpovědi obžalovaného před obecnými soudy, zejména z věty: „*na svůj strach z osoby poškozeného jak tento řídí policii ČR,*“ viz bod 40 anotovaného rozhodnutí.

¹³² Dovolací důvod dle § 265b odst. 1 písm. g) zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu.

¹³³ Dovolací důvod dle § 265b odst. 1 písm. h) zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu.

¹³⁴ Bod 33 a 36 anotovaného rozhodnutí.

domnělému politickému přesvědčení poškozeného¹³⁵ nestačí, že je poškozený členem politické strany nebo politickým funkcionářem. Je třeba, aby bylo nepochybné, že byly výhrůžky motivovány nesouhlasem s politickým přesvědčením poškozeného. NS závěry obecných soudů označil za předčasné a upozornil, že pokud by se všechny výhrůžky adresované politicky aktivním osobám považovaly za výhrůžky spáchané z důvodu jejich politického přesvědčení, šlo by o nepřiměřeně široký výklad této speciální skutkové podstaty.¹³⁶

Autorka: TM

4. BOJ PROTI DEZINFORMACÍM

BLOKOVÁNÍ DEZINFORMAČNÍCH WEBŮ PO INVAZI RUSKA NA UKRAJINU

Soudy: Městský soud v Praze a Nejvyšší správní soud
Věci: 11 a 25/2022-63 a 7 As 22/2023
Data: 11. 5. 2023 a 9. 8. 2023
Dostupnost: justice.cz a nssoud.cz

Bezprostředně po invazi Ruských vojsk na Ukrajinu v únoru 2022 zablokovaly spolek CZ.NIC z.s.p.o. a Asociace provozovatelů mobilních sítí (APMS) přístup ke dvaceti třem dezinformačním webům. O dva měsíce později vyšlo najevo, že tak učinily na základě výzvy ze strany Národního centra kybernetických operací (NCKO) ze dne 25. 2. 2022.¹³⁷ Daný dopis nebyl veřejně publikován.¹³⁸

Na základě tohoto postupu podaly neziskové organizace Institutte H21, z.ú. a Otevřená společnost, o.p.s., které se mimo jiné věnují ochraně svobody projevu na internetu (dále jen „žalobci“ či „stěžovatelé“), žalobu proti Ministerstvu obrany ČR (dále jen „žalovaný“) na ochranu před nezákonným zásahem podle § 82 z. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen

¹³⁵ Ustanovení § 175 odst. 2 písm. g) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

¹³⁶ Bod 40 anotovaného rozhodnutí.

¹³⁷ Bod 1 a 4 anotovaného usnesení MS.

¹³⁸ Tamtéž.

„SŘS“).¹³⁹ K tomu mělo dojít dle žalobců tím, že žalovanému chybělo zákonné zmocnění k nařízení blokace daných webů, kterýmžto jednáním zkrátil žalobce na jejich základních právech, zejména svobodě projevu a právu vyhledávat a přijímat informace.¹⁴⁰ Tím, že žalovaný daný dopis nezveřejnil, se mimo jiné dopustil dle žalobců porušení principu publicity veřejné správy.¹⁴¹

Žalovaný tvrzení žalobců popřel, jelikož se dle něj nejednalo o závazný pokyn, ale pouze o nezávaznou žádost.¹⁴² Toto tvrzení také podložil skutečností, že několik adresátů, vůči nimž dopis směřoval, žádosti nevyhovělo, přičemž žádný z nich za to nebyl jakkoliv následně postižen.¹⁴³

Městský soud v Praze žalobu odmítl s odůvodněním, že daný dopis žalovaného skutečně představoval pouze nezávazné doporučení blokovat dané webové stránky adresované správcům konkrétních webů a mobilním operátorům a nejednalo se tedy o správní úkon.¹⁴⁴ Z tohoto důvodu nemůže jít o nezákonný zásah ve smyslu § 82 SŘS, jelikož jednou z obligatorních podmínek aplikace daného ustanovení je, že porušení musí být způsobeno zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu.¹⁴⁵ Soud dále konstatoval, že pokud žalobci pochopili daný dopis jako závazný příkaz, jednalo se dle soudu o nesprávnou interpretaci, kterou nelze přičítat k tíži žalovaného.¹⁴⁶

Stěžovatelé tak odmítavý rozsudek Městského soudu v Praze dále napadli kasační stížností.

Nejvyšší správní soud již zamítl jednu kasační stížnost, v níž se otázkou této blokace dezinformačních webů zabýval,¹⁴⁷ dle stěžovatelů je ale pro

¹³⁹ Bod 2 a 3 anotovaného usnesení MS.

¹⁴⁰ Bod 7 anotovaného usnesení MS.

¹⁴¹ Tamtéž.

¹⁴² Bod 13 anotovaného usnesení MS.

¹⁴³ Bod 14 anotovaného usnesení MS.

¹⁴⁴ Bod 33 anotovaného usnesení MS.

¹⁴⁵ Bod 29 anotovaného usnesení MS.

¹⁴⁶ Bod 40 anotovaného usnesení MS.

¹⁴⁷ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2023, č.j. 5 As 230/2022-66.

jejich případ stěžejní zveřejnění výzvy NCKO, kterou soudy v předchozím rozhodnutí nezohlednily, protože se o její existenci ještě nevědělo.¹⁴⁸

NSS zde tak posuzoval, zda je výzva NCKO nezákonným zásahem. Z judikatury NSS vyplývá, že nezákonný zásah, musí splňovat tři kritéria: (1) Jde o úkon veřejné moci, (2) který je namířen vůči jednotlivci, (3) přímo zasahuje do jeho subjektivních práv.

NSS ve shodě s Městským soudem došel k závěru, že výzva NCKO není úkonem veřejné moci, ale představuje pouze nezávazné doporučení, které není ze strany státních orgánů vynutitelné. Výzva navíc nesměřuje vůči jednotlivci, ale vůči jiným soukromým osobám, a nejedná se o zásah do subjektivních práv stěžovatelů i přesto, že se dovolávali nemožnosti přijímat z blokových stránek informace. Výzva NCKO tak nespĺnila ani jedno ze tří výše uvedených kritérii a nepředstavuje nezákonný zásah.¹⁴⁹ NSS ji označil za nezávaznou politickou proklamaci doporučujícího charakteru¹⁵⁰ a kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou.

Autorky: AKar a TM

5. ELEKTRONICKÉ PODPISY

ELEKTRONICKÝ PODPIS A JEHO SPECIFIKA DLE SDEU

Soud: Soudní dvůr Evropské unie

Věc: C-362/21

Datum: 20. 10. 2022

Dostupnost: curia.europa.eu

Společnost Ekofrukt (žalobkyně) je bulharskou obchodní společností s předmětem podnikání, kterým je prodej ovoce a zeleniny. U této společnosti byla provedena daňová kontrola týkající se DPH. Všechny relevantní dokumenty vydané v souvislosti s kontrolou byly daňovou správou vydány v podobě elektronických dokumentů podepsaných elektronickými

¹⁴⁸ Bod 4 anotovaného rozhodnutí NSS.

¹⁴⁹ Bod 12 anotovaného rozhodnutí NSS.

¹⁵⁰ Bod 13 anotovaného rozhodnutí NSS.

podpisy. Společnost Ekofrukt v rámci souvisejícího soudního řízení zpochybnila platnost vydaných dokumentů a tvrdila, že dané dokumenty nebyly podepsány kvalifikovaným elektronickým podpisem dle požadavků národní právní úpravy a nařízení eIDAS. Dokumenty byly po zjištění znalcem totiž podepsány tzv. profesionálním elektronickým podpisem (podobu tohoto podpisu rozebíráme dále).

Předkládací soud (bulharský správní soud) tak primárně řešil otázku, jaký charakter má tamní profesionální elektronický podpis. Dále pak pracoval se zásadou uvedenou v čl. 25 nařízení eIDAS, které obecně zakazuje nediskriminaci elektronického podpisu jen na základě toho, že se jedná o podpis v elektronické podobě.

Bulharský soud formuloval předběžné otázky, které se týkaly především vymezení požadavků kladených na kvalifikovaný elektronický podpis, rovněž pak formuloval dotaz, za jakých podmínek lze (a jestli) považovat profesionální elektronický podpis za kvalifikovaný přičemž zdůraznil v případě formalistického pojetí vymezení požadavků kladených na podpis rovněž potenciální „*následek vytvoření nerovnováhy mezi dokumentem v papírové podobě s vlastnoručním podpisem na jedné straně a elektronickým dokumentem s elektronickým podpisem na druhé straně*“.¹⁵¹ Mj. se pak rovněž dotázal, jestli fakt, že jména v certifikátu jsou uvedena v cyrilici a následně jsou přepsána do latinky, představuje překážku pro to, aby byly naplněny požadavky kladené na kvalifikovaný elektronický podpis.

SDEU se nejprve zabýval požadavkem nediskriminace elektronického podpisu dle č. 25 nařízení eIDAS. Zdůraznil, že čl. 25 „*nezakazuje vnitrostátním soudům zneplatnit elektronické podpisy, které nesplňují požadavky tohoto nařízení k tomu, aby mohly být považovány za „kvalifikovaný elektronický podpis“*“,¹⁵² což byl i tento konkrétní případ, jelikož profesionální elektronický podpis stanovené požadavky nenaplnoval. V daném SDEU navázal v tom, že profesionální elektronický podpis je sice založen na kvalifikovaném certifikátu, nenaplnil ovšem další požadavky kladené nařízení eIDAS na kvalifikovaný elektronický podpis (především nebyl vytvořen

¹⁵¹ Bod 21 odůvodnění.

¹⁵² Bod 40 odůvodnění.

kvalifikovaným prostředkem pro vytváření elektronických podpisů).¹⁵³ Nelze jej tedy za takový podpis považovat a pokud právní úprava požadavek na podepsání takovým podpisem stanovuje, nelze ji naplnit využitím podpisu jiného. V souvislosti s přepisem cyrilicí uvedených jmen do latinky SDEU konstatoval, že dané nemusí být na překážku naplnění vymezení a požadavků kladených na kvalifikovaný elektronický podpis, pokud lze posoudit, že „*tento podpis jednoznačně spojen s podepisující osobou a umožňuje její identifikaci*“.¹⁵⁴ Dané ale musí ověřit vnitrostátní soud.

Rozhodnutí nelze vnímat jako nějak zásadně revoluční, *de facto* shrnulo základní limity a chápání toho, co lze (a za jaké situace) považovat za kvalifikovaný elektronický podpis. Jedná se ale o první rozhodnutí SDEU týkající se nařízení eIDAS a poskytuje vhodná vodítka k tomu, jak nejen na problematiku elektronických podpisů, ale obecně i elektronických dokumentů nahlížet.

Autor: PL

Toto dílo lze užít v souladu s licenčními podmínkami Creative Commons BY-SA 4.0 International (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode>).

¹⁵³ Jedná se tedy vlastně o podobný podpis, který v rámci české právní úpravy známe jako elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu.

¹⁵⁴ Bod 59 odůvodnění.